

การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไท-ยวน
ในตำบลรางบัว อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี*
SANGHA'S PARTICIPATION IN TAI-YUAN CULTURAL CONSERVATION
AT RANG-BUA SUB-DISTRICT, CHOM-BUENG DISTRICT,
RATCHABURI PROVINCE

พระใบฎีกาสราวุฒิ สัจจวโร

Phrabaidika Sarawut Saccavaro

วัดรางบัว ราชบุรี

Wat Rang Bua, Ratchaburi

E-mail: M.A.Ratchaburi1@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วม เปรียบเทียบความคิดเห็น ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไท-ยวนในตำบลรางบัว อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี ระเบียบวิธีวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี โดยในส่วนของ การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเก็บข้อมูลภาคสนามจากประชาชนในตำบลรางบัว อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี จำนวน 384 คน วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที ค่าเอฟ วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และในส่วนของ การวิจัยเชิงคุณภาพมีการวิเคราะห์เอกสาร และใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลภาคสนามจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 7 รูปหรือคน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วม ภาพรวม อยู่ในระดับมาก เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ เป็นปัจจัยส่วนบุคคลที่ทำให้เกิดความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ปัญหาอุปสรรค คือ สภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำ ดังนั้น ควรส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมและสร้างผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมเพื่อการค้า และขาดเครือข่ายในการทำงาน ดังนั้น ควรส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นเครือข่ายและเน้นการประชาสัมพันธ์แก่คนรุ่นใหม่เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกการอนุรักษ์

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม; พระสงฆ์; การอนุรักษ์วัฒนธรรมไท-ยวน

*Received February 14, 2022; Revised April 25, 2022; Accepted April 27, 2022

Abstract

This research article was to study participation, comparison of the opinions, problems, obstacles, and suggestions of sangha's participation in Tai-Yuan cultural conservation at Rang Bua Sub-district, Chom-Bueng District, Ratchaburi Province. It was the mixed research methods that the quantitative research used the questionnaire as the tool to collect the data in the field study from 384 samples at Rang Bua Sub-district, Chom-Bueng District, Ratchaburi Province. The statistics used for the data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation (S.D.), t-test, F-test, One-way Analysis of Variance and Least Significant Difference: LSD. And the qualitative research had the documentary analysis and interview as the tool to collect the data in the field study from 7 key informants and analyzed the data through the content analysis technique.

The research outcome finds that participation had an overall opinion at high level, age, sex, education, occupation, and incomes were not different. The hypothesis was not accepted. Problems and obstacles were the economic downturn, should promoted the culture conservation tour and create Tai-Yuan cultural products for trade. And lack of working network, should promote collaboration as a network and focusing on public relations for the new generation to instill awareness of conservation.

Keywords: Participation; Sangha; Tai-Yuan Cultural Conservation

บทนำ

วัฒนธรรมเป็นผลรวมของการสั่งสมสิ่งสร้างสรรค์และภูมิธรรมปัญญาที่ถ่ายทอดสืบต่อกันมาของสังคมนั้น ๆ เป็นการสั่งสมประสบการณ์ความรู้ ความสามารถ ภูมิธรรม ภูมิปัญญาทั้งหมดได้ช่วยให้มนุษย์ในสังคมนั้น ๆ อยู่รอดและเจริญสืบต่อได้และเป็นอยู่อย่างที่เป็นในบัดนี้ (สามารถ จันทรสุริย์ และประทีป อินแสง, 2541) วัฒนธรรมแต่และท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์ที่น่าศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัฒนธรรมในจังหวัดราชบุรี ซึ่งตามประวัติศาสตร์นั้น เป็นพื้นที่ที่เป็นดินแดนซึ่งมีชื่อปรากฏในสมัยทวารวดี ซึ่งแม้ในยุคนั้นยังไม่มีกำหนดดินแดนที่แน่นอนก็ตาม กลุ่มคนกลุ่มต่าง ๆ ที่อาศัยในพื้นที่บริเวณดังกล่าวจึงมีความผสมผสานวัฒนธรรม ความเชื่อ และประเพณีร่วมกันมาก ทั้งนี้ ยวนราชบุรีก็เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีอัตลักษณ์ทั้งทางภาษาและวัฒนธรรม ที่นักภาษาศาสตร์จัดกลุ่มภาษายวนให้อยู่ในตระกูลภาษาไท-กระได ภาษายวนมีอัตลักษณ์ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียนที่คล้ายคลึงกับภาษาไทยถิ่นเหนือและมีการใช้รูปอักษรธรรมล้านนาในการบันทึกคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาโดยเฉพาะคัมภีร์ใบลาน และในส่วนของอัต

ลักษณะทางวัฒนธรรมของยวนที่ยังคงดำรงอยู่ คือ ภาษาพูด ผู้เฒ่าผู้แก่ชาวยวนยังคงพูดภาษายวนกับลูกหลานในชุมชน ทว่าอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมบางอย่างเริ่มสั่นคลอนในปัจจุบัน (บุญยจริย สรสีสม, 2555)

อย่างไรก็ตาม ปัญหาสำคัญที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่งในปัจจุบัน คือ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมจัดเป็นกระบวนการที่สามารถเกิดขึ้นได้ตลอด เวลาทุกยุคทุกสมัยและทุกสังคม หากจะแตกต่างกันไปบ้างในเรื่องวิธีการและลักษณะของการเปลี่ยนแปลง สำหรับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมในอดีตนั้นเป็นไปอย่างช้า ๆ เนื่องจากการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่ ๆ ยังมีน้อย และระบบการสื่อสารคมนาคมยังไม่ค่อยพัฒนาก้าวหน้าเท่ากับปัจจุบัน การแพร่กระจายทางวัฒนธรรมจึงเป็นไปค่อนข้างยาก แต่เมื่อเทคโนโลยีและสารสนเทศของทุกสังคมมีความเจริญก้าวหน้ามากขึ้นทำให้การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมมีอัตราการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นค่อนข้างรวดเร็วและเกิดขึ้นตลอดเวลา เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ไม่สามารถควบคุมได้ และปัจจัยที่กำหนดให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ได้แก่ แรงกดดันที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม ความเจริญทางเทคโนโลยี และระบบเศรษฐกิจ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของคนในสังคม (นิเทศ ดินณะกุล, 2549)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้นนี้ หากพระสงฆ์ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชนใดก็ตาม ย่อมเชื่อมั่นได้ว่า จะสามารถดำรงรักษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชุมชนไว้ได้เป็นอย่างดี เพราะเหตุที่ วัดและพระสงฆ์ถือเป็นสถาบันทางรูปธรรมของพระพุทธศาสนาที่สำคัญดังกล่าวข้างต้น นั่นเอง จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ประกอบกับที่ผู้วิจัยมีภูมิสำเนาในพื้นที่ชาติพันธุ์ไท-ยวน จึงมีความสนใจศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไท-ยวนในตำบลรางบัว อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี” เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วม ตลอดจนปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมไท-ยวนในตำบลรางบัว อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี ได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไท-ยวนในตำบลรางบัว อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไท-ยวนในตำบลรางบัว อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไท-ยวนในตำบลรางบัว อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี

วิธีดำเนินงานวิจัย

รูปแบบการวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณ มีประชากรเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรง ได้แก่ ประชาชนผู้มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่มีภูมิลำเนาในพื้นที่ตำบลรางบัว อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี จำนวน 9,297 คน ซึ่งได้ทำการสำรวจแบบบังเอิญโดยสุ่มมาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 384 คน ที่ได้จากการใช้สูตรคำนวณของทาร์โรว์ ยามาเน่ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2551) เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 7 รูปหรือคน เลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจง และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไท-ยวนในตำบลรางบัว อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไท-ยวนในตำบลรางบัว อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวม

(n = 384)

การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไท-ยวน ในตำบลรางบัว อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมทางวัตถุ	4.43	0.262	มาก
ด้านการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ	4.46	0.297	มาก
โดยรวม	4.44	0.233	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไท-ยวนในตำบลรางบัว อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนี้ ด้านการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมทางวัตถุ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 และด้านการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไท-ยวนในตำบลรางบัว อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 2 สรุปผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไท-ยวนในตำบลรางบัว อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	t-test	F-test	Sig.	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
				ยอมรับ	ปฏิเสธ
เพศ	-0.429	-	0.668	-	✓
อายุ	-	0.055	0.947	-	✓
การศึกษา	-	2.206	0.112	-	✓
อาชีพ	-	0.813	0.487	-	✓
รายได้	-	2.163	0.116	-	✓

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ มีผลให้ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไท-ยวนในตำบลรางบัว อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยทุกข้อ

3. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไท-ยวนในตำบลรางบัว อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี

ตารางที่ 3 สรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไท-ยวนในตำบลรางบัว อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี

ปัญหา อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
อุปสรรคจากสภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำ	ควรส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ วัฒนธรรมและสร้างผลิตภัณฑ์ทาง วัฒนธรรมเพื่อการค้า
การประชาสัมพันธ์ยังจำกัดในวงแคบ	ควรส่งเสริมการใช้สื่อสารมวลชนและ เทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่มีอยู่ใน การเผยแพร่ข่าวสารและความรู้ด้าน วัฒนธรรมไท-ยวนอย่างต่อเนื่อง
คนรุ่นใหม่ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการ อนุรักษ์วัฒนธรรม	ควรส่งเสริมการเสริมสร้างค่านิยมการ อนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรมและจารีต ประเพณีที่ดีงามอย่างเป็นระบบ
ขาดเครือข่ายในการทำงาน	ควรส่งเสริมการทำงานเป็นเครือข่ายร่วมกับ หน่วยงานภาครัฐที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับ การอนุรักษ์วัฒนธรรมไท-ยวน ทั้งในจังหวัด และทั่วประเทศ

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัญหา อุปสรรคในการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์ วัฒนธรรมไท-ยวนในตำบลรางบัว อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี ได้แก่ อุปสรรคจากสภาพ

เศรษฐกิจที่ตกต่ำ การประชาสัมพันธ์ยังจำกัดในวงแคบ คนรุ่นใหม่ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์วัฒนธรรม และขาดเครือข่ายในการทำงาน และข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย-ยวนในตำบลรางบัว อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี ได้แก่ ควรส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมและสร้างผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมเพื่อการค้า ควรส่งเสริมการใช้สื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่มีอยู่ในการเผยแพร่ข่าวสารและความรู้ด้านวัฒนธรรมไทย-ยวนอย่างต่อเนื่อง ควรส่งเสริมการเสริมสร้างค่านิยมการอนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรมและจารีตประเพณีที่ดีงามอย่างเป็นระบบ และควรส่งเสริมการทำงานเป็นเครือข่ายร่วมกับหน่วยงานภาครัฐที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย-ยวน ทั้งในจังหวัดและทั่วประเทศ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย-ยวนในตำบลรางบัว อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี มีประเด็นน่าสนใจซึ่งนำมาอภิปรายผลการวิจัยไว้ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย-ยวนในตำบลรางบัว อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี

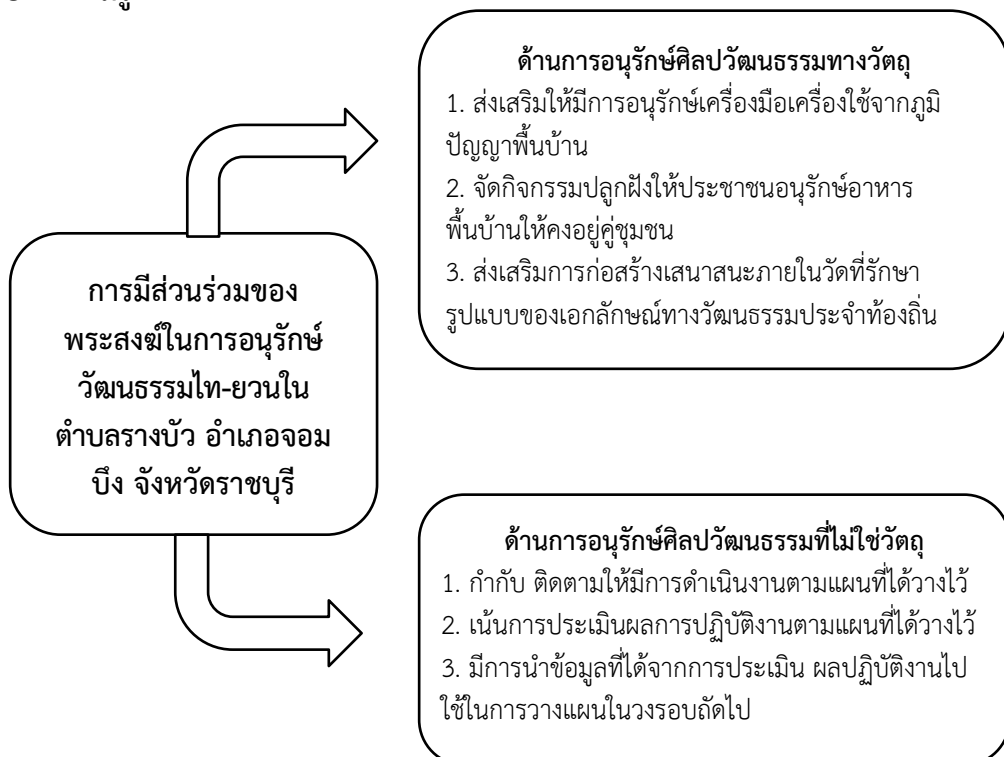
การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย-ยวนในตำบลรางบัว อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนี้ ด้านการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมทางวัตถุ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 และด้านการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 จากผลการวิจัยดังกล่าวนี้ แสดงให้เห็นว่า พระสงฆ์ในตำบลรางบัว อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี ตระหนักในความสำคัญของการมีส่วนร่วมที่สามารถทำให้เกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมรับผิดชอบกันได้ เพราะกิจกรรมของมนุษย์ส่วนใหญ่ก็อาศัยการมีส่วนร่วมเป็นตัวกระตุ้นให้ทำงานสำเร็จได้ตามเป้าหมาย การมีส่วนร่วมในการบริหารงานอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมเป็นทั้งเครื่องมือและกระบวนการในกิจการต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น จำเป็นต้องอาศัยทุนทางสังคมและศักยภาพที่สำคัญยิ่งของชุมชนท้องถิ่นและสังคมไทย ที่แสดงออกในรูปแบบและวิธีการต่าง ๆ ทั้งในรูปแบบของขนบธรรมเนียมประเพณี ภูมิปัญญา เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำมาหากิน ความเชื่อ แหล่งวัฒนธรรม ศิลปวัตถุ หรือโบราณสถาน สะท้อนให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของวัฒนธรรมในฐานะเป็นมรดกทางสังคม ทั้งในส่วนของวัฒนธรรมที่จับต้องได้และวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ซึ่งได้รับอิทธิพลจากหลักธรรมคำสอนในทางพระพุทธศาสนาแต่ดั้งเดิม และจากการที่ได้รับอิทธิพลของพระพุทธศาสนานี้เองที่ทำให้คนไทยมีใจกว้าง ไม่มีนัยกีดกัน หรือเบียดเบียนชนชาติอื่นหรือศาสนาอื่น มีไมตรีต่อทุกคนตลอดจนทำให้คนไทยยอมรับและปรับตัวเข้ากับสิ่งที่มาจากต่างวัฒนธรรมได้ง่าย ดังนั้น พระสงฆ์โดยฐานะผู้นำทางจิตวิญญาณและ จึงต้องต้องให้ความสำคัญ

กับการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง เน้นประชาสัมพันธ์และรณรงค์ให้ทุกฝ่ายร่วมกันอนุรักษ์วิถีวัฒนธรรมของชุมชนไท-ยวน ควบคู่กับการสร้างความเป็นอยู่ที่ดี และส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน ภายใต้ขนบธรรมเนียมประเพณีและภูมิปัญญาอันทรงคุณค่าของกลุ่มชนที่สืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในสถานการณ์ที่อารยธรรมจากต่างชาติที่เข้ามาทำให้วัฒนธรรมท้องถิ่นเริ่มเลือนหายไป ดังกล่าวข้างต้นนี้ สอดคล้องกับที่ ญัฐพร ดอกบุญนาค และฐาปกรณ์ ทองคำนุช (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว กรณีศึกษา: ชุมชนในตลาดร้อยปีสามชุก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี” พบว่าการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการจัดการด้านการท่องเที่ยว นั้น คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวในระดับมาก และยังสอดคล้องกับที่ พระครูประภัสร์มโนธรรม (ธงทิพย์ ปภสฺสโร) (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทพระสงฆ์ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยทรงดำ จังหวัดนครปฐม” พบว่า หัวใจสำคัญของการแสดงบทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมของพระสงฆ์ คือ การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยทรงดำเป็นวัฒนธรรมท้องถิ่นเฉพาะกลุ่ม การสร้างแนวคิดในการอนุรักษ์ต้องมุ่งเป้าหมายในการสานต่องานด้านวัฒนธรรมไทยทรงดำแก่ผู้ที่มีเชื้อสายไทยทรงดำเป็นหลัก โดยพระสงฆ์ต้องสร้างจิตสำนึกที่มีลักษณะในการหวงแหนในรากเหง้าความเป็นชนพื้นเมืองที่เต็มไปด้วยอารยธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ที่น่าดู น่าชม และน่าภาคภูมิใจ อย่างไรก็ตามด้วยอารยธรรมจากต่างชาติที่ชาวไทยทรงดำรับเข้ามาทำให้อารยธรรมไทยทรงดำเริ่มเลือนหายไป ดังนั้น พระสงฆ์ในฐานะที่เป็นผู้อนุรักษ์วัฒนธรรมต้องปรับเปลี่ยนผสมผสานให้วัฒนธรรมที่แตกต่างสามารถอยู่รวมกันได้ พระสงฆ์จึงต้องที่มีบทบาทเป็นผู้ที่ใกล้ชิดและเข้าใจในวัฒนธรรมไทยทรงดำอย่างชัดเจนในลักษณะที่สามารถถ่ายทอดความรู้ให้เยาวชนรุ่นหลังได้ และยังสอดคล้องกับที่ วารินทร์ จิตคำภู (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้าน (ไทยใหญ่) ในทัศนะของกรรมการบริหารสภาวัฒนธรรมอำเภอและจังหวัดแม่ฮ่องสอน” พบว่า กิจกรรมการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประกอบด้วย การจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการด้านวัฒนธรรมพื้นบ้าน การจัดประกวดแข่งขันกิจกรรมทางด้านวัฒนธรรมพื้นบ้าน การจัดเวทีเสวนา การบรรยายและปาฐกถาทางวัฒนธรรมพื้นบ้าน การทัศนศึกษาดูงานด้านวัฒนธรรมพื้นบ้าน กิจกรรมทางวัฒนธรรมพื้นบ้านเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว การจัดให้มีการยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ทรงคุณปัญญาท้องถิ่นด้านต่าง ๆ และที่สำคัญ คือ การจัดทำข้อมูลด้านวัฒนธรรมเป็นหมวดหมู่เพื่อการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารด้านวัฒนธรรมพื้นบ้าน และยังสอดคล้องกับที่ สิทธิโชค วิบูลย์ และคณะ (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาการอนุรักษ์ทางวัฒนธรรมชาวมอญเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน กรณีศึกษา: ชุมชนศาลาแดงเหนือ จังหวัดปทุมธานี” พบว่า การอนุรักษ์วัฒนธรรมนั้น ทุกฝ่ายในชุมชนต้องมีความรับผิดชอบและร่วมมือกันมาทบทวนการใช้ต้นทุนทางสังคมให้เป็นไปตามทิศทางที่ถูกต้อง อาศัยแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในรูปแบบของการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ซึ่งมีหลักการพัฒนาชุมชน ได้แก่ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน การท่องเที่ยวโดยชุมชนเน้น การบริหารจัดการการท่องเที่ยว โดยมี

กระบวนการเพื่อก่อประโยชน์ในชุมชนคือ การกระจายรายได้เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและการบำรุงรักษาแหล่งท่องเที่ยวในการพัฒนาที่ยั่งยืน และการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เป็นการศึกษาและการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของชุมชนแก่ผู้เกี่ยวข้อง

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไท-ยวนในตำบลรางบัว อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ มีผลให้ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไท-ยวนในตำบลรางบัว อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับที่ พระอธิการวิน ทีปธมโม (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสงฆ์ต่อการอนุรักษ์ประเพณีการแข่งเรือยาว วัดท่าหลวง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร” พบว่า อายุ ทำให้เกิดความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับที่ พระครูประภัสสรมนธธรรม (ธงทิพย์ ปกสุสโร) (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทพระสงฆ์ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยทรงดำ จังหวัดนครปฐม” พบว่า อาชีพ ทำให้เกิดความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน

องค์ความรู้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไท-ยวนในตำบลรางบัว อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี ดังนี้

การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไท-ยวนในตำบลรางบัว อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี ด้านการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมทางวัตถุ คือ ส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์เครื่องมือเครื่องใช้จากภูมิปัญญาพื้นบ้าน จัดกิจกรรมปลูกฝังให้ประชาชนอนุรักษ์อาหารพื้นบ้านให้คงอยู่คู่ชุมชน และส่งเสริมการก่อสร้างเสนาสนะภายในวัดที่รักษารูปแบบของเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมประจำท้องถิ่น

การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไท-ยวนในตำบลรางบัว อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี ด้านการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ คือ มีกระบวนการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุโดยประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนที่ได้วางไว้ มีกระบวนการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุโดยนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลปฏิบัติงานไปใช้ในการวางแผนในวงรอบถัดไป และมีกระบวนการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุโดยกำกับ ติดตามให้มีการดำเนินงานตามแผนที่ได้วางไว้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ทุกฝ่ายควรส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมไท-ยวน เพื่อเป็นหนทางสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน
2. ภาครัฐ และสถาบันการศึกษาในพื้นที่ควรสนับสนุนการสร้างและพัฒนาสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไท-ยวน เพื่อเป็นหนทางสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนอีกทางหนึ่ง
3. ทุกฝ่ายควรเร่งเสริมสร้างค่านิยมและจิตสำนึกการอนุรักษ์วัฒนธรรมไท-ยวน แก่อนุชนรุ่นหลัง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลุ่มเด็ก เยาวชน และวัยรุ่น
4. พระสงฆ์ควรสร้างเครือข่ายในการทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมไท-ยวน ทั้งในระดับจังหวัด และในระดับประเทศ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนาหลักสูตรพระสงฆ์แกนนำอนุรักษ์วัฒนธรรมไท-ยวน
2. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนาหลักสูตรวัฒนธรรมไท-ยวนศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชน
3. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนาเครือข่ายการอนุรักษ์วัฒนธรรมไท-ยวน โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของสถาบันทางสังคม

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐพร ดอกบุญนาค และธำพรณ์ ทองคำนุช. (2556). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว กรณีศึกษา: ชุมชนในตลาดร้อยปีสามชุก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี* (รายงานการวิจัย). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2551). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ SPSS* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ปิสซิเนซอาร์แอนด์ตี.
- นิเทศ ดินณะกุล. (2549). *การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญยจริย สรสีสม. (2555). *สงคราม 9 ทศ และประวัติศาสตร์เมืองราชบุรี: กระบวนทัศน์การสืบสานอัตลักษณ์ 8 กลุ่มชาติพันธุ์*. ราชบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- พระครูประภัสร์มโนธรรม (งศทิพย์ ปภัสสร). (2555). *บทบาทพระสงฆ์ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยทรงดำ จังหวัดนครปฐม* (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระอธิการวิน ทีปธมโม. (2557). *บทบาทของพระสงฆ์ต่อการอนุรักษ์ประเพณีการแข่งขันเรือยาววัดท่าหลวง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร* (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วารินทร์ จิตคำภู. (2551). *การอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้าน (ไทยใหญ่) ในทัศนะของกรมการบริหารสภามหาวิทยาลัยและจังหวัดแม่ฮ่องสอน* (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: สถาบันวัฒนธรรมศึกษา.
- สามารถ จันทรสุริย์ และประทีป อินแสง. (2541). *การศึกษาเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สิทธิโชค วิบูลย์ และคณะ. (2554). *การศึกษาการอนุรักษ์ทางวัฒนธรรมชาวมอญเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน กรณีศึกษา: ชุมชนศาลาแดงเหนือ จังหวัดปทุมธานี* (รายงานการวิจัย). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.